

N:o 101.

Af Herr **Johan Jönsson**: *Derom att personer, som innehafva mindre lägenheter under sådana militieboställen, hvilka äro för utarrendering afsedda, måtte under vissa vilkor varda vid samma lägenheter bibehållna.*

Sedan sist församlade Riksdag beslutat, hvad Kongl. Maj:t äskat rörande aflösning af fardagsår å armébefälens boställen, och följaktligen, enligt Kongl. Maj:ts i proposition till innevarande Riksdag derom uttryckta vilja, en sådan löne-reglering är afsedd att vid arméén införas, att bostads-boställen icke längre komma att i aflöningen ingå, så har Kongl. Maj:t, ehuru dess och Riksdagens beslut angående sådan löne-reglering ännu icke blifvit fattadt, dock under den 6 nästlidne November anbefallt Arméförvaltningen att till tidens vinnande genast gå i författning derom, att, med alla sådana arméens bostadsboställen, som icke redan äro genom vederbörande boställs-direktioners försorg utarrenderade, eller till hvilkas utarrendering genom bemälda direktioner från midfastan år 1876 tillstånd icke redan blifvit lemnadt, på förhand företagas de för en möjligen blifvande utarrendering nödiga förberedande åtgärder, och detta så tidigt, att, sedan Kongl. Maj:t med Riksdagen fattat beslut i ämnet, arrendeauktionerna, om sådana blifva föreskrifna, strax kunna utlysas. Med anledning häraf har det icke undgått min och fleres uppmärksamhet, huru tusentals arbetarefamiljer, som under en lång följd af år varit egna husegare och ansett sig tryggade för sig och de sina på det sätt, att de uppfört sina bostäder å boställen tillhöriga aflägsna egområden, som de med svett och möda uppodlat mot det att de utgjort skäligt arbete till boställets innehafvare, och som på senare tiden till största delen blifvit förvandladt i penningar. De hafva visserligen för hvarje ombyte af boställsinnehafvare fått förnya sina kontrakt, men sällan har man hört att någon boställsinnehafvare varit så orimlig att drifva dessa arbetarefamiljer från deras hus och hem; men nu då fråga är om bortarrenderandet af alla staten tillhörande boställen på tjugu års tid och det torde vara en och hvar bekant att oftast utlänningar direkt eller indirekt blifva arrendatorer, och då boställen finnas, som hafva mellan fyratio och femtio

sådana jordtorpare, hvilka nödgas efter nuvarande förhållande underkasta sig hufvudarrendatorernas godtycklighet, hvilka så fort de tillträdt egendomen genast uppsäga torparne till afflyttning nästa fardag, såvida de icke vilja betala de oskäligt höga arrendeafgifter, som hufvudarrendatorn finner för godt fordra.

Torparen protesterar emot en sådan orimlighet; men han måste underkasta sig dessa hårda vilkor, hvaraf följden blifver, att han förr eller senare blifver en tunga för kommunen.

Jag har förgäfvat sökt i militieboställsförordningen af den 23 Januari 1836, om något skydd finnes för dessa tusentals arbetarefamiljer inom vårt land, — men förgäfvat.

På grund häraf vågar jag begära Riksdagens medverkan härutinnan, om det lämpligast kunde ske med något tillägg i ofvannämnda boställsförordning, eller ock, att Kongl. Maj:t täcktes anbefalla boställsdirektionerna eller ock landshöfdingeembetena, hvilkendera som kommer framdeles sådana auktioner att förätta, måtte stadgas att en blifvande arrendator icke finge uppskatta de på egendomen boende torpare högre än de näst förut betalt; och vågar jag på grund af det nu anförda föreslå,

att Riksdagen ville ingå till Kongl. Maj:t med underdånig skrifvelse, att Kongl. Maj:t täcktes tillse på hvad sätt dessa arbetarefamiljer måtte varda bibehållna vid deras lägenheter på tjugu år eller ock under deras lifstid emot det att de till arrendatorn förskottsvis betalte sina arrendeafgifter, dock så, att icke arrendet finge uppdrivas till högre belopp än de näst förut erlagt.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1875.

Johan Jönsson.

Häruti instämmer:

Olof Andersson.